

Uppgift i TM2008

Missionsteologi

Johannes Heule

Vägledare: Kristian Mogensen och Carsten Elmelund Petersen
---- ord exklusive framsida, innehållsförteckning och bibliografi

Godkänd formulering av uppgift:

Gör rede for inkarnationens betydning for mission, både missionens budskabsindhold og praksis. Drøft ”inkarnationel mission” og hvad det indebærer at have Jesus som forbillede i mission.

Fjellhaug International University College
[Vårterminen 2020]

Innehåll

1. Inledning.....	379
2. Inkarnation och mission.....	379
2.1. Inkarnation.....	379
2.2. Mission	380
2.3. Mission i ljuset av inkarnation.....	381
3. Problematisering av ”inkarnationell mission”	384
3.1. Inkarnationell mission utifrån Bibeln	385
3.2. Pastoral risker med inkarnationell mission för praxis och budskap	387
4. Konklusion.....	388
5. Bibliografi.....	390

1. Inledning

Kristus inträdande i vår värld står i centrum av kristen tro. Detta centrum påverkar alla kyrkans områden, inte minst missionen. Jesu lärjungar sänds ut i mission till alla kulturer och folk. Inkarnationen har kallats för ”den mest spektakulära händelsen av kulturell identifikation i mänsklig historia.”¹ Därför har inkarnationen relevans för missionen, som ständigt önskar nå ut till nya kulturer, ofta i processer av kulturell identifikation. På vilket sätt och i vilken utsträckning är dock omdiskuterat.

Detta arbete ämnar undersöka inkarnationens implikationer för missionen. Först undersöks begreppen mission och inkarnation för att sedan se på sammanslagningen av de två, som bildat begreppet ”inkarnationell mission.” Begreppet förklaras, och några konsekvenser för praxis och budskap blir belysta. Därefter fortsätter arbetet i en lite längre problematisering av begreppet ”inkarnationell mission”, dess bibliska förankring och konsekvenser för praxis och budskap, för att försöka avgöra lämpligheten i att använda Jesu inkarnation och verksamhet som modell för missionen.

2. Inkarnation och mission

2.1. Inkarnation

Inkarnationen beskrivs tydligast i bibelpassager som Joh. 1:14 och Fil 2:5–10. Ordet, som betyder ”i köttet”, rymmer doktrinen som behandlar den andra personen i treenighetens upptagande av mänsklig natur (σὰρξ ἐγένετο, Joh. 1:14) utan att upphöra att vara Gud. Sonen trädde i inkarnationen in i historien, in i världen. Inkarnationen var ingen temporär mask eller dräkt som Sonen bar utan en förblivande förening mellan det gudomliga och det mänskliga. Under den tid Kristus levde, liksom nu, var han fullt ut Gud och fullt ut människa. Paulus skriver att Gud var i Kristus (2 Kor 5:19). Hebreerbrevet talar om Jesu ”tid här i köttet” (Hebr. 5:7). Författaren till brevet skriver om inkarnationen att barnen (människor) hade fått del av kött och blod och att han (Gud) själv på liknande sätt tog del av detta, för att frälsa människan (Hebr. 2:14). Sonen är Guds väsens avbild (Hebr. 1:3), den som har sett Jesus har sett Fadern (Joh. 14:9). Jesus är som Guds enfödde (μονογενής) son helt unik (Joh. 3:16). John Campbell skriver sammanfattande i en artikel: ”There is a real entrance of God into the human situation, so that flesh and blood instead of being somethings that cannot abide in God’s presence become the place in which his will is done and his salvation manifested.”² Detta arbete ämnar inte ge en längre förklaring av inkarnationen utan syftar till att belysa det sätt på vilket doktrinen använts som modell för missionen.

Som människa talade och mötte Gud människor i deras kultur, på deras språk, genom kulturella uttryck de förstod. Utan att upphöra att vara helig omgav han sig av synd och syndare för att leda dem in i helighet. Den eviga Gudomen identifierar sig med

---

¹ Corrie 2013: 178

² Campbell 1956: 26

ändliga människor, deras kultur och deras situation. S. Monditokha skriver: ”In his incarnate state Christ identified with all kinds of people and was called a ”friend of tax collectors and ”sinners”. He crossed all social barriers, welcomed all and shunned none.” Monditokha nämner mötet med samariter, spetälska och barn som exempel på detta.³ Trots mötet och identifikationen med världen sker ingen kompromiss med Jesu helighet, han förblir utan synd.

2.2. Mission

Eftersom begreppet mission tenderar att ha olika betydelse är en kortare, klargörande beskrivning viktig. Det är vedertaget att missionen är den aktivitet som Jesus påbjuder i Matt 28:18–20. Jesus befäller här sina lärjungar att göra *alla folk* till lärjungar genom att döpa dem i Gud den treeniges namn, och att lära dem att hålla alla de bud Jesus befallt. Påbudet gäller alla Jesu lärjungar i alla tider, till dess han kommer igen (Mark. 13:10, Matt. 24:14). Missionsbefallningen i Matteusevangeliet är så använd att den kommit att överskugga andra passager som också talar om mission.

Flera andra bibelställen behandlar missionen som kyrkan uppmanas till. I Lukas beskrivning av Jesu utsändning (Luk. 24:44-49) finns ett särskilt fokus på skriftens uppfyllelse: att Messias dör och uppstår för att sedan omvändelse och syndernas förlåtelse ska förkunnas i hans namn för alla folk. Lärjungarna är *vittnen* (μάρτυς) till detta. Lärjungarnas lydnad bekräftas i Apostlagärningarnas narrativ om den tidiga kyrkans mission. Lärjungarna som är utrustade av Guds Ande förverkligar påbudet att vittna ”till jordens yttersta gräns” (Apg. 13:47, Jes. 49:6). Utförligast beskriven är Paulus mission, ”Kristi tjänare” som ser det som sin plikt och största längtan att få predika Guds evangelium för att människor ska bli frälsta (Rom 10:13-14). Som vi kommer att se talar även Johannesevangeliet om de kristnas mission: ”Som Fadern har sänt mig sänder jag er” (Joh. 17:18, 20:21).

I *Missiologi i dag* utgår författarna från en förståelse av mission som de definierar: ”Misjon er kirkens sendelse til verden, en sendelse som har sitt opphav i den treenige Gud og som inneærer det oppdrag å formidle evangeliet om Guds rike – i ord og gjerning – så mennesker kan komma til tro og innlemmes i den kristne krike ved dåp. Misjonen er etter sitt vesen grenseoverskridende idet den sikter på å nå stadig nye mennesker både i geografisk, kulturelt og tidsmessig perspektiv.”⁴ Somliga väljer att kalla aktiviteten för mission först när den sträcker sig över kulturella gränser, men bredare definitioner är vanliga. Terry, Smith och Anderson menar att mission för de som utvecklade ämnet missiologi, innebar expansionen av kristendom bland icke-kristna. En mer specificerande definition utvecklar denna expansion att vara den medvetna proklameringen av evangeliet

---

³ Corrie 2013: 177

⁴ Berentsen, Engelsviken, Jørgensen 2004: 16

med all dess implikationer, bland alla människor, i regioner där det inte är känt, eller bristfälligt känt.⁵⁶

2.3. Mission i ljuset av inkarnation

Oundvikligen får den oerhört centrala doktrinen om Jesu inkarnation betydelse för kyrkans mission. Likheterna mellan Jesu uppdrag *till världen* och kyrkans uppdrag *till världen* har lett många till att se det första som en modell för det andra. David Hesselgrave, som i sin bok *Paradigms in conflict* diskuterar ämnet, nämner John Stott som en av de ledande i förespråkandet av den inkarnerade Kristus som modell för varje missionär.^{7 8}

Trots de två doktrinernas viktiga roll för teologin är det sällan de konkret kopplas samman i bibeln. Tydligast, menar somliga, sker det i Johannesevangeliet, det evangelium som också utförligast beskriver inkarnationen.⁹ Johannes tycks sammankoppla Jesu inkarnation med att Jesus sänder sina lärjungar (Joh. 17:18, 20:21).

Moditokha ser även en sammankoppling av inkarnationen och missionen då apostlarna uppmanade kristna att imitera Kristus. Kristus kommande till världen inspirerar de troende, inte minst vad gäller Jesu attityd.¹⁰ I Fil 2:1–11 uppmanar Paulus läsarna utifrån inkarnationen att härma Jesu ödmjukande, och i 1 Kor 11:1 uppmanas korinterna att efterlikna Paulus, som i sin tur försöker efterlikna Jesus. Den kristna är en ny människa som är skapad i Guds likhet (Ef. 4:22–24), som formas till att vara lik hans Son (Rom. 8:29), som kallas till att följa Kristi exempel och vandra i hans fotspår (1 Pet 2:21).¹¹

---

⁵ Mark, Smith, Andersson 1998: 2

⁶ Moreau belyser mer utförligt bredden av definitioner av mission. Spannet sträcker sig från att betyda hela Guds intention med världen, till att vara en "begränsad" del av kyrkans uppgifter (Moreau 2000: 636–638).

⁷ Hesselgrave 2005: 143–144

⁸ Det bör nämnas att Stott, sedan sitt ursprungliga engagemang för saken har ändrat sin uppfattning (Hesselgrave 2005: 147).

⁹ Se Stotts utläggning av inkarnationen som modell för missionen, i *Christian Mission in the Modern World* (1975: 23–25, 30–34), och hans utveckling om ämnet i *The Contemporary Christian: Applying God's Word to Today's World* (Stott 1992: 264–265, 357–360).

¹⁰ Corrie 2013: 178

¹¹ Ett begrepp som kanske skulle förväntas vara förespråkande inkarnationell mission är "Kristi kropp" (Rom. 12:4–5, 1 Kor. 1:27, Ef. 4:12, Heb. 13:3). Apostlarnas ord skulle kunna förstås tala om kyrkan som den fysiska representationen av Kristus i världen idag. Kroppen skulle då vara det huvudsakliga sätt genom vilken Jesus verkar och visar sig i världen efter sin himmelfärd. Troligtvis på grund av att resonemanget skulle ta begreppet ur sin kontext och därför vara tveksamt exegetiskt, tycks det inte förekomma bland de som förespråkar inkarnationell mission. Bilden av kyrkan som Kristi kropp tycks huvudsakligen användas för att belysa de kristnas enhet, trots olikheter, och inte hur Gud manifesteras idag. Se till exempel Elwell 1999 : 166.

Jämförelsen av de två doktrinerna har följaktligen gett upphov till begreppet inkarnationell mission. För en genomförlig undersökning av begreppet är Hesselgrave återigen nämnvärd. Hesselgrave sammanfattar i sin bok de viktigaste aspekterna av hur Jesu inkarnation lägger grund för hur missionen bör utföras, utifrån ett inkarnationellt perspektiv. Förespråkare för begreppet inkarnationell mission har lyft upp dessa aspekter som avgörande för hur vi ska förstå missionen: Jesus står som förebild för oss i sitt ödmjukande och sitt självuppoftande tjänande då han i inkarnationen nedlade alla rättigheter som Guds Son för att identifiera sig med de som han kom för att tjäna. Han omgav sig totalt i mänskliga angelägenheter då han blev människa och levde fattigt för att utföra sitt uppdrag för de fattiga och hjälplösa. Han tog del av lokal kultur, genom att delta i bröllopsfirande, gå på begravning, fiska och på annat sätt delta i det vardagliga mänskliga livet. Han kommunicerade på både verbala och ickeverbala sätt som folk förstod, på deras språk. Utan någon arrogans av överlägsenhet, ödmjukade han sig, så långt att han dog för de människor han kom för att rädda.¹² Missionären uppmanas därmed i missionen att leva på samma sätt som Jesus gjorde i sitt liv på jorden. Eckhard Schnabel sammanfattar inkarnationell mission: "As Jesus became "flesh," likewise the missionary message and its expression in new churches must be consistently "local."^{13 14} En annan sammanfattning gör A. Neezly, som utifrån Gal 2:19-20 skriver att Jesus kan "förköttsligas" i de som följer hans fotspår.¹⁵ Neezly fångar en annan aspekt av den inkarnationella missionen: Kyrkan inte bara representerar Jesus i sin mission, utan på ett speciellt sätt är den Jesus. Kyrkan är sättet Jesus verkar idag.¹⁶ Missionären blir därför "Jesus" åt de människor denne försöker nå. Den inkarnationella missionen innebär alltså både en oerhört stark kulturell identifiering och tanken att missionären förkroppsligar Jesus.

Moditokha, som utifrån Joh. 20:21 förespråkar användandet av begreppet, belyser implikationerna begreppet har för missionens praxis. Missionären bör likt Jesus identifiera sig med människorna i kulturen denne försöker nå, utan att förlora egen integritet, eller kompromissa med sina egna värderingar. Paulus uttrycker enligt honom detta tankesätt i 1 Kor 9:20-23: "för judarna har jag blivit som en jude... för dem som är utan lag har jag blivit som en utan lag... för de svaga har jag blivit svag." Missionen efterliknar Jesu ödmjukande (Fil 2:1–11), då han lämnade privilegier och status för att nå ut till ett onått folk. I likhet kan missionären behöva lämna trygghet och ekonomisk

---

¹² Hesselgrave 2005: 149

¹³ Schnabel 2004: 1574

¹⁴ Schnabel nämner också John Stotts definition av inkarnationell mission (the principle of incarnation): "identification with the people who are reached without loss of identity." (Schnabel 2004: 1574).

¹⁵ Moreau 2000: 474.

¹⁶ Hesselgrave 2005: 144

stabilitet för att bli del av ett samhälle med större utsatthet. Väl där bör missionären lära sig förstå hela kulturen. Moditokha menar, att ju mer delaktig missionären blir, och ju mer denne identifierar sig med folkets livssituationer, desto genuinare och effektivare blir kommunikationen av evangeliet. Han nämner tydliga exempel från tidiga missionärer i Indien: "They sat cross-legged on the floor, ate rice or roti and curry with their hands, used charcoal to clean their teeth, learned and talked to people in their language, wore native dresses and sandals, and were thus able to enter into the lifestyles and lives of the people and communicate with them. They studied the customs, traditions and beliefs of the people and learned how to connect with them."¹⁷

Samtidigt som den inkarnationella missionen betonar en djup delaktighet sker delaktigheten utan att de egna värderingarna eller identiteten rubbas: "But because Jesus retained his divine nature in coming to earth it means that we need not lose our original cultural or personal identity: we need to be ourselves."¹⁸ Styrkan i den inkarnationella missionen är den ödmjuka inställningen: "The incarnation rejects all triumphalist mission thinking."¹⁹

Med inkarnationen som modell för missionen påverkas förmedlingen av budskapet.²⁰ Då evangeliet måste förkunnas på ett förståeligt och mottagligt sätt görs detta genom kulturens språk. Budskapet måste få ny förpackning. I den inkarnationella missionen finns ett tydligt fokus på den utmaning egentligen hela kyrkan har: att kontextualisera budskapet utan att låta essensen försvinna.

Todd Billings skriver att en annan påverkan på budskapet är att somliga förespråkare av den inkarnationella missionen lägger en större vikt vid handling snarare än ord. Han nämner en slogan som lyder: "Live the Good News rather than preach the Good News."²¹ På så vis finns tendensen att budskapet nedprioriteras, på grund av den höga synen på det praktiska. Som vi kommer se under §3.1 och §3.2 (där den inkarnationella missionens påverkan på budskapet utvecklas) är det inte heller ovanligt att missionens budskap får en väldigt bred definition, vilket medför flera risker.

Innan problematiseringen av ovanstående redogörelse bör det påpekas att både Alan Neezly (i Moreaus missionslexikon) och Hesselgrave understryker att begreppet "inkarnationell mission" använts på många olika sätt. Ibland, skriver Neezly, syftar det på bredare, accepterade principer av etnisk anpassning (indigenization) eller

---

¹⁷ Corrie 2013: 178

¹⁸ Corrie 2013: 178

¹⁹ Ahonen 2006: 78

²⁰ Inkarnationen påverkar naturligtvis först och främst missionen genom att vara del av evangeliets centrala budskap. Utan inkarnationen, inget evangelium (Joh. 3:16).

²¹ Billings 2013: 92–93.

kontextualisering.^{22 23} Detta arbete använder begreppet för att omfatta så många av de som tillämpar begreppet som möjligt, men syftar icke desto mindre på något mer än etnisk anpassning och kontextualisering.

3. Problematisering av ”inkarnationell mission”

Inkarnationell mission, är inte ett okontroversiellt begrepp. Trots att de flesta teologer bekräftar att inkarnationen på flera sätt inspirerar missionen, och att Jesus på flera sätt är en förebild för missionen, är många försiktiga med att använda begreppet som bildats av sammankopplingen av de två centrala doktrinerna. Begreppet har i dess användning lett till hållningar som tycks obibliska och medför risker i den praktiska appliceringen. Hesselgrave framställer i problematiseringen av begreppet, vad han menar är en mer biblisk modell. Modellen som han hämtar från Köstenberger kallas den representativa och bygger snarare på Paulus liv än Jesu.

En avgörande skillnad mellan modellerna gäller kontinuiteten av Jesu verk. Den inkarnationella modellen medför ofta en förståelse av större kontinuitet eller likhet mellan Jesu verk under sin tid på jorden och kyrkans ”verk” idag. Därför fungerar kyrkan som Jesus till världen idag, och kyrkan bör bygga missionen utifrån Jesu liv och tjänst. Den representativa ser inte samma kontinuitet, utan lägger vikt vid skillnaden i Kristi verk och Kyrkans mission. Jesu verk, som initierades av inkarnationen, är en alldeles unik händelse i världshistorien. Därför är kyrkan *vittne* till Jesu verk snarare än att fortsätta det. Det huvudsakliga problemet med den inkarnationella missionen är just det unika i Kristi inkarnation och uppdrag, som kyrkan inte kallas till.²⁴

I jämförelsen av Jesu verk och kyrkans uppdrag tycks en del förespråkare för inkarnationell mission sammanfatta Kristi verk på ett brett sätt, så att det blir samma som missionärens. Hesselgrave nämner att en sammanfattning av Jesu verk (och centrala motiv i GT) kan vara ”etablerandet av shalom” (fred och social harmoni), vilket då också blir missionärens uppgift, i processer som arbetar för politisk och social rättvisa.^{25 26} Ett huvudsakligt problem för den inkarnationella missionen blir därför att den i sin jämförelse av inkarnationen och missionen reducerar Jesu verk till något mindre än vad det är. På grund av konflikten, mellan modellernas syn på Jesu verk och kyrkan, undersöks nedan likheterna och skillnaderna mellan dessa, med målet att förtydliga saken utifrån det bibliska materialet. Därefter undersöks också pastorala risker begreppet tycks medföra.

---

²² Moreau 2000: 475

²³ Hesselgrave belyser också nyanserna genom att göra en tredelning av begreppets användning. Se Hesselgrave 2005: 145–148

²⁴ Hesselgrave 2005: 150

²⁵ Hesselgrave 2005: 145

²⁶ Se till exempel David Boschs bok *Transforming Mission: Paradigm Shifts in the Theology of Mission* (1991), med dess bredare sammanfattning av frälsningen, som rymmer begrepp som bland annat politik och social rättvisa.

3.1. Inkarnationell mission utifrån Bibeln

Eftersom en jämförelse av inkarnationen och missionen redan gjorts i §2.3 följer här endast kort återgivning: Liksom Jesus sänds kyrkan till världen (Joh. 20:21).²⁷

Missionärer sänds in i nya kulturer, för att liksom Jesus omge sig av kulturen, med målet att vinna några för evangeliet. Kyrkan kan förstås som den primära agent genom vilken Kristus verkar idag. Kristna kallas till att följa i Jesu fotspår och ha samma sinnelag som honom (1 Pet 2:21, Fil 2:1–11). Den kristne är förenad med Kristus, och Kristus lever i denne (Gal 2:20).

I anknytning till dessa och tidigare nämnda aspekter brukar argumentationen ske för att påpeka likhet mellan Jesu verk och kyrkans uppdrag.

Som tidigare nämnt har begreppet inkarnationell mission lett till breda sammanfattningar av Jesu verk. Dessa bredare sammanfattningar döljer skillnaderna mellan Jesu verk och kyrkans som annars är stora: Jesus roll, som klimax i hela Bibelberättelsen och frälsningshistorien är omöjlig att upprepa, och den kristne sänds varken som frälsare åt världen eller som en person i treenigheten. Kristi uppdrag var ett unikt uppdrag som inte återupprepas (Heb. 9:25-26) utan som utförts en gång för all tid (Heb. 10:12). Trots att den kristna församlingen kallas för Kristi kropp (och vittnen) talar inte Bibeln med lika skarpt språk om den kristne eller Kristi kyrka som avbilden av Gud, som den gör om Jesus: ”Den som har sett mig har sett Fadern” (Joh. 14:9, jf. Joh. 1:18, Kol 1:15).

Köstenbergers representativa modell som understryker skillnaden mellan Jesu uppdrag och kyrkans kan tyckas motsägas av Jesu ord i Joh. 17:18: ”så som du har sänt mig till världen, så har jag sänt dem till världen”, där Jesus just gör en jämförelse mellan de kristna och honom själv. En närmre exegetik pekar dock på att Jesus inte syftar på själva inkarnationen och Jesu verk utan förhållandena i sändningen och relationen till den som sänder. Köstenberger och O’Brien belyser detta: Lärjungarna avskiljs liksom Jesus (Joh. 10:36, 17:17,19), och utrustas med Anden (Joh. 1:33-36, 3:34, 16:7, 20:21). Efter att ha blivit avskilda från världen sänds de tillbaka in i den.²⁸ Vidare sänds missionären liksom Jesus med samma relation till sin sändare, en relation som utmärks av lydnad och fullkomligt beroende.²⁹ Bibelversen likställer alltså inte Jesu och Kyrkans verk utan förhållandena i deras sändning och relationen till sändaren.

Todd Billings påpekar också i sin artikel (som ifrågasätter inkarnationell mission) hur tydligt en tolkning lik Köstenbergers framgår av kontexten i Joh. 20:21, där Jesus

---

²⁷ Nämnvärt är dock att Jesus under sitt liv huvudsakligen riktade sig mot Judar, trots att hans verk helt klart syftade till att nå ut till alla folk.

²⁸ Köstenberger & O’Brien 2001: 221

²⁹ Köstenberger 217

direkt efter att ha uttalat orden andas på lärjungarna och säger ”Ta emot den helige Ande!”³⁰

Köstenberger och O’Brien understryker i *Salvation to the Ends of the Earth* hur Johannes snarare har en betoning på lärjungarna som *vittnen* (till Jesu verk). Detta leder dem till att skriva: ”The disciples are commissioned to carry on Christ’s work rather than to begin a new one.” ”The church is not to function alongside Jesus, or even as a replacement of him. It rather remains a church under orders. Its main role is the extension of forgiveness in Jesus’ name to repentant sinners and the proclamation of the gospel.”³¹

³² Vidare skriver Schnabel att just Johannes understryker det unika i Kristi uppdrag: Han existerar redan före han föds (Joh. 1:1, 8:58, 17:5), kallas den enfödde (μονογενής, Joh. 1:14, 18, 3:14, 18), vars kännedom av Fadern inte kan jämföras med någon annans (Joh. 1:14, 18). Det är inte inkarnationen utan relationen till sändaren som är modellen för de troende.³³

Billings lyfter ett annat bibelord som ofta lagts fram som stöd för den inkarnationella modellen, nämligen Fil. 2:5–11. Han menar att en läsning som uppmanar till inkarnationell mission går emot kontexten, varför han skriver att samtliga strömmar inom forskningen menar att Paulus inte uppmanar oss att härma inkarnationen. I 2:1–4 begrundas snarare varför Paulus kommer med utläggningen i 2:5–11: för att församlingen ska ha ”samma sinnelag och samma kärlek och vara ett i själ och sinne.” Vad Paulus fokuserar på är Jesus ödmjukande attityd och inte att de troende ska härma honom i alla aspekter. Billings påpekar absurditeten genom att fråga om också den troende bör upphöjas och få namnet över alla namn, så att varje knä ska böjas för denne (Fil 2:9–10).³⁴ Köstenberger berör även 1 Kor. 9:19–22, som han instämmer berör mission, men inte nämner något om inkarnationen.³⁵

En av Billings huvudpoänger i sin artikel är att den inkarnationella missionen förstår sig själv som det sätt Kristus är närvarande i världen, vilket han menar är skevt, eftersom Jesus pekar på Anden som ett huvudsakligt vittne (Guds primära agent) till honom (Joh. 15:26). De troende är förenade med Kristus genom Anden. De kristna kallas snarare att delta i Andens verk, som skapar en ny mänsklighet i Kristus.³⁶ Slutligen landar därför Billings i förståelsen att inget ställe i nya testamentet uppmanar till en imitation av Jesu inkarnation.³⁷

---

³⁰ Billings 2013: 93

³¹ Köstenberger & O’Brien 2001: 210, 222, 225

³² Samma tanke om Jesu ledande roll syns också i Paulus texter om Kristi Kropp som talar om Kristus som huvudet (Kol 1:18).

³³ Schnabel 2004: 1575

³⁴ Billings 2013: 95

³⁵ Köstenberger 1998: 216

³⁶ Billings 2013: 93, 96

³⁷ Billings 2013: 96

Flera teologer avråder från användningen av begreppet ”inkarnationell mission” utifrån det bibliska materialet, eftersom det tycks vara obiblskt. Det verkar ligga närmre det nya testamentet att bygga en annan missionsmodell, så som utifrån Paulus liv och tjänst, snarare än Jesu unika verk. Skälen till avrådan är dock inte bara bibliska utan även pastorala. De som avråder från användningen av begreppet ser olika risker för budskap och praxis, varav jag nämner några.

3.2. Pastorala risker med inkarnationell mission för praxis och budskap

Den risk för budskapet som Köstenberger behandlar som ett av de centrala problemen med den inkarnationella modellen, är att sammankopplingen av Jesu inkarnation och vår ”inkarnation”, leder till att den första urvattnas och försvinner ur fokus.³⁸ Den annars unika händelsen, som är del av den kristna trons kärna, riskerar att hamna i skymundan och tidigare nämnda bredare definitioner kan då ersätta det annars unika kristna budskapet med mer allmänreligiösa sådana. Hesselgrave påpekar att förvirring kan vara extra oönskat i en postmodern tid.³⁹

Istället riskerar fokuset hamna på missionärens förmåga att ”inkarneras” snarare än Jesu fullkomliga verk. Todd Billings berör just denna problematik som inledning till sin ifrågasättande artikel: ”Would the Ugandans necessarily ”see Jesus” as a result of my efforts at cultural identification? Was I assuming that my own presence – rather than that of Christ – was redemptive?”⁴⁰ ⁴¹ Billings ord, som är grundade i egen applicering av modellen, pekar på den tunga börda missionären utifrån den får bära. Det behöver nästan inte nämnas att rollen som ”Kristus” åt någon också medför stora risker om missionären missköter sig.

I kontrast målar Eckhard Schnabel upp de tidiga kristnas självförståelse av missionen som predikandet av de goda nyheterna om Jesu död och uppståndelse, där de också lärt sig att den verbala proklamationen av de goda nyheterna var prioriterad.⁴² När missionen förlorar fokuset på de centrala budskapen om Jesu kors och uppståndelse och blir en generell religiös etik, blir missionen ifrågasatt, skriver Ahonen i sitt kapitel med titeln *The Uniqueness of Christ*. ”Mission can still continue for a while in the form of development aid, but when it loses its real identity as testimony to the crucifixion and resurrection, it loses both mission workers and mission supporters.”⁴³ Just budskapet om Jesu död och uppståndelse är det allra viktigaste, som Paulus mottog och önskade förmedla (1 Kor 15:3–5).

---

³⁸ Köstenberger 1998: 216

³⁹ Hesselgrave 2005: 153–154

⁴⁰ Billings 2013: 93

⁴¹ Den inkarnationella missionens fokus på missionären tycks vara i kontrast till Paulus, som inte predikar sig själv, utan Jesus (2 Kor. 4:5).

⁴² Schnabel 2004: 1541

⁴³ Ahonen 2006: 84

En annan risk för praxis som Billings ser, är en aspekt som saknas hos anhängare av den inkarnationella missionen, nämligen tanken om att Gud inte bara sänder ut (liksom han sände Sonen) utan hur Guds Ande också samlar. Inkarnationell mission fokuserar så mycket på sändningen att samlingen riskeras att underbetonas. Han nämner exempel om unga som nås genom ”inkarnationella satsningar” men som inte blir del av en gemenskap som består av flera generationer. Resultatet blir individualism istället för enhet (trots olikheter) i Kristus.⁴⁴

Flera forskare landar i slutsatsen att begreppet inte är till vidare hjälp för att beskriva missionärens uppgift. De många sätt som inkarnationen inspirerar missionen bör inte förminskas, men liksom Schnabel påpekar, är Jesu kommande in i världen (inkarnationen) för unikt och ojämförbart, händelsen går inte att reducera till ett missionsmönster, för att återupprepa.⁴⁵ Trots att vissa använder begreppet för beundransvärda metoder som är helt bibliska och pastoralt sunda bör begreppet undvikas, eftersom det förvirrar och medför risker. Därför tycks annan terminologi, liksom den representativa modellen använder sig av, vara att föredra, både av pastorala och bibliska själ. De kristna är Jesu ambassadörer (πρεσβεύω, 2 Kor. 5:20, Ef. 6:20), eller som Johannes betonar: lärjungarna är vittnen. Helt klart ska Jesu följare, som Köstenberger skriver, på många sätt imitera Jesus. Inte minst i hans osjälviska hängivenhet i det att han söker sin sändares ära, underordnar sig dennes vilja, och representerar sin sändare precis eftersom han känner denne intimt.⁴⁶ Snarare än Jesus bör kyrkan forma sin mission utifrån Paulus, som såg sig som representant (ambassadör) och tjänare (δούλος Rom. 1:1 Fil. 1:1) åt Kristus.⁴⁷ Paulus anpassade i ödmjukhet sitt budskap och sin livsstil beroende på de han försökte nå (Apg. 17:22-31, 1 Kor 9:20-23). Missionären bör liksom hans uppmaning, följa hans exempel (1 Kor. 4:16, 11:1, Fil. 3:17, 1 Thess. 1:6, 2 Thess 3:7-9) för att predika evangeliet (1 Kor. 9:16, Rom 1:15, 2 Kor. 4:5) så att människor blir räddade (1 Kor. 9:22-23).

4. Konklusion

Detta arbete har undersökt inkarnationens implikationer för missionen genom att se hur inkarnationen och Jesu verksamhet använts som modell för missionen, med begreppet ”inkarnationell mission.” Undersökningen har belyst centrala bibelverser (Joh. 17:18, Fil. 2:5-11, 1 Kor 9:20-23, Gal 2:19-20, 1 Pet 2:21) som använts för att motivera inkarnationen och Jesu verksamhet som modell för missionen. Arbetet har visat inkarnationell mission i praxis, i missionärens identifiering med folket som önskas nås,

---

⁴⁴ Billings 2013: 98

⁴⁵ Schnabel 2004: 1574-1574

⁴⁶ Köstenberger 1998: 217

⁴⁷ ”Tjänare” översätts kanske bättre till ”slav”, som ännu mer pekar på Paulus syn på sig själv som helt underordnad Kristus.

”på deras nivå” utan att missionären förlorar sin identitet, och i budskap, i missionärens formulering av detta på målgruppens språk, ofta med en större vikt på handling än ord, och ofta med en bredare definition av evangeliets budskap.

Därefter har begreppet inkarnationell mission problematiserats.

Problematiseringen har då visat att flera bibelord som använts för att motivera begreppet tycks bygga på tveksam exegetik och att modellen i flera aspekter målar en annan bild av kyrkans mission än bibeln. Vidare har detta arbete visat flera risker för missionens praxis och budskap, så som missionärens tunga börda, de risker som det är förenat med att ”vara Jesus åt någon”, urvattningen av evangeliets centrala budskap och misslyckandet av att samla olika individer till en enhet i Kristus.

Därför har arbetet landat i att en modell som ser missionären som representant för Jesus, och vittne åt hans fullbordade verk, är lämpligare. Missionären bör härma Paulus representativa mission, snarare än Jesu unika verk i inkarnationen.

5. Bibliografi

- Ahonen, Risto A. *Mission in the New Millennium: Theological Grounds for World Mission*. Helsinki: The Finnish Evangelical Lutheran Mission, 2006.
- Berentsen, J.-M, Tormod Engelsviken, och Knud Jørgensen. *Missiologi i dag*. Oslo: Universitetsforlaget, 2004.
- Billings, J Todd. *The problem with 'Incarnational ministry': What if our mission is not to 'be Jesus' to other cultures but to join with the Holy Spirit?*
Cultural Encounters 9 (no 2, 2013): 91-99
- Corrie, John, och J. Samuel Escobar, red. *Dictionary of Mission Theology: Evangelical Foundations*. Repr. in paperback format. Nottingham: Inter-Varsity Press, 2013.
- Campbell, John C. *In a Son*
Interpretation 10 (no 1, Jan 1956): 24-38
- Elwell, Walter A. *Evangelical Dictionary of Theology*. Carlisle; Grand Rapids: Paternoster : Baker, 1984.
- Hesselgrave, David J. *Paradigms in conflict: 10 key questions in Christian missions today*. Grand Rapids, MI: Kregel Publications, 2005.
- Köstenberger, Andreas J. *The missions of Jesus and the disciples according to the Fourth Gospel: with implications for the Fourth Gospel's purpose and the mission of the contemporary church*. Grand Rapids, Mich: W.B. Eerdmans, 1998.
- Köstenberger, Andreas J., och Peter Thomas O'Brien. *Salvation to the ends of the earth: a biblical theology of mission*. New studies in biblical theology 11. Leicester, England : Downers Grove, Ill: Apollos ; InterVarsity Press, 2001.
- Moreau, A. Scott. *Evangelical Dictionary of World Missions*, 2000
- Schnabel, Eckhard J. *Early Christian Mission. Volume Two, Paul & the Early Church*. Downers Grove, Ill.: InterVarsity, 2004.
- Stott, John R. W. *Christian mission in the modern world*. Downers Grove, Ill: InterVarsity Press, 1975.

Stott, John R. W. *The contemporary Christian: applying God's word to today's world*. Downers Grove, Ill: InterVarsity Press, 1992.

Terry, John Mark, Ebbie C. Smith, och Justice Anderson, red. *Missiology: an introduction to the foundations, history, and strategies of world missions*. Nashville, Tenn: Broadman & Holman Publishers, 1998.